

Väestömuutokset ja koripallon harrastajamäärät

Markku Salmikivi ja Timo Mannonen

Lähteet:

Koripalloliitto, Lisenssiaineisto 2018-19

Tilastokeskus, Väestörakenne 2018

Tilastokeskus, Väestöennuste 2019-2040

Koripallon levinneisyys ja suosio

Koripallon levinneisyys

- Koriskuntia (vähintään yksi koripalloseura) Suomessa kaudella 2018-2019 yhteensä 78 kappaletta, joten **korisseura löytyi 25% kunnista**.
- Näissä koriskunnissa asui vuoden 2018 lopussa 4 145 318 henkeä, joten **koriskunnissa asui 75% maamme väestöstä**.
- Kaudella 2018-19 Suomessa 85 kuntaa, joissa asui vähintään 10 koripallolisenssin haltijaa.
- Kaikkiaan koripallolisenssin haltijoita asui 159 kunnassa.

Koripallon levinneisyys

Koripallon lisenssinhaltijoiden lukumäärät asuinkunnittain*:

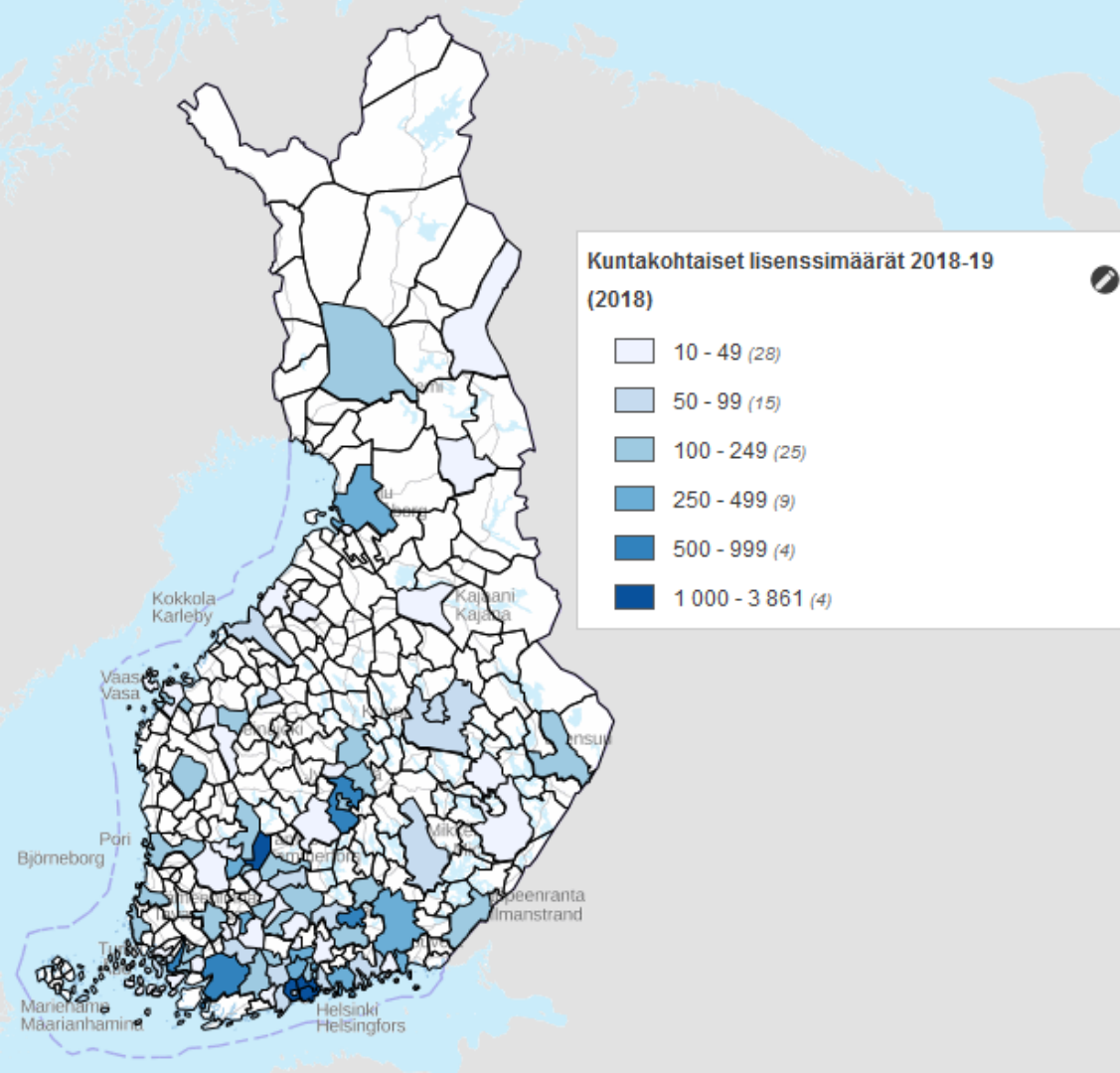
- Yli tuhat koripalloilijaa löytyy neljästä kunnasta: Helsinki, Espoo, Vantaa ja Tampere
- Yli sata koripalloilijaa löytyy 42 kunnasta.

[Karttapalveluun](#)
(Paikkatietoikkuna, MML)

*Vähintään 10 lisenssinhaltijan kunnat lisenssinhaltijan asuinkunnan perusteella

Lähteet:

Koripalloliitto, Lisenssiaineisto 2018-19
Tilastokeskus, Kunnat 2018
Maanmittauslaitos, Taustakartta

Suurimmat koripallokunnat* 2018-19

Helsinki	3861
Espoo	2450
Vantaa	1244
Tampere	1149
Jyväskylä	786
Turku	664
Salo	649
Lahti	542
Kotka	452
Kouvola	424
Nurmijärvi	379
Hyvinkää	348
Nokia	336
Oulu	312
Järvenpää	286

Forssa	262
Porvoo	253
Tuusula	248
Kaarina	239
Lohja	235
Loimaa	223
Kerava	215
Lappeenranta	208
Lapua	200
Äänekoski	173
Uusikaupunki	169
Karkkila	166
Rovaniemi	157
Rauma	154
Joensuu	150

* Lisenssinhaltijoiden lukumäärä
asuinkunnan perusteella

Lähde: Koripalloliitto, Lisenssiaineisto
2018-19

Koripallon levinneisyys

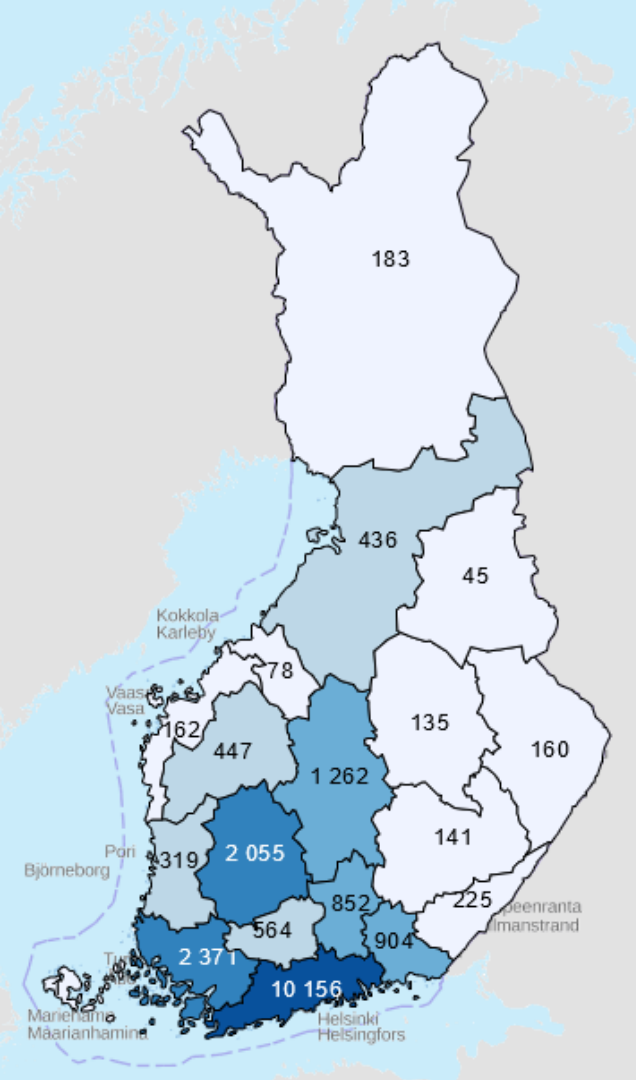
Maakuntakohtaiset lisenssimäärät asuinkunnan perusteella kaudella 2018-2019

- Noin puolet koripalloilijoista asuu Uudellamaalla
- Uudenmaan lisäksi koripallon vahvoja alueita pelaajamäärien suhteen ovat Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa.
- Lisäksi koripallolla on harrastajia eniten Keski-Suomessa, Kymenlaaksossa ja Päijät-Hämeessä.

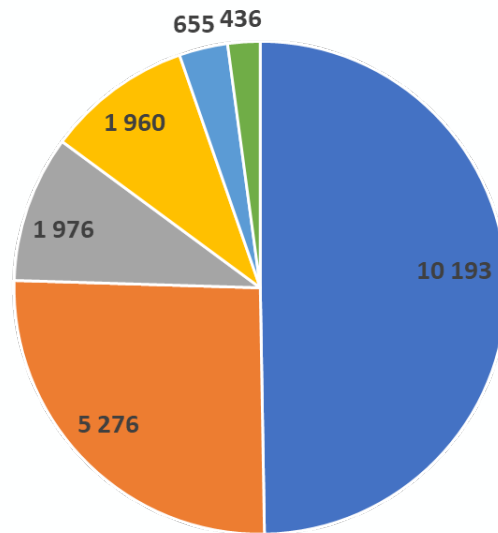
Karttapalveluun

(Paikkatietoikkuna, Maanmittauslaitos)

Lähteet:
Koripalloliitto, Lisenssiaineisto 2018-19
Maanmittauslaitos, Taustakartta

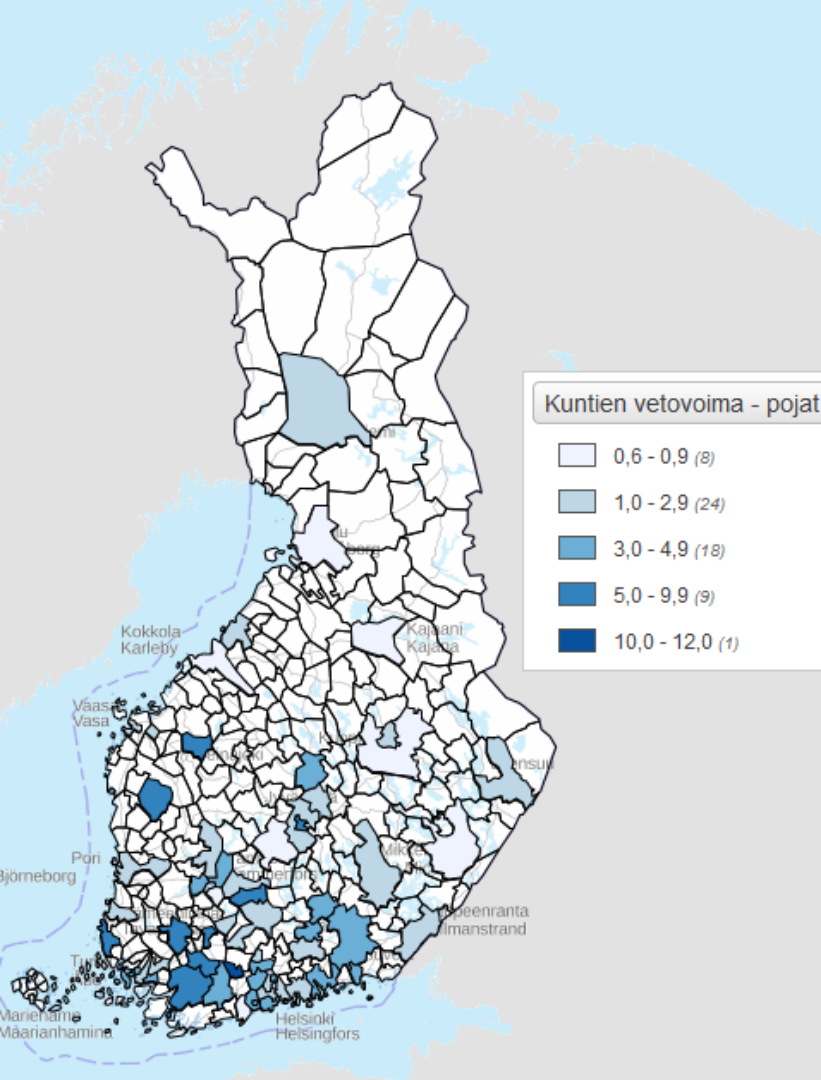
Lisenssimäärät koripalloliiton aluejaon mukaan 2018-19

■ ETELÄINEN ALUE ■ LÄNTINEN ALUE ■ KAAKKOINEN ALUE ■ KESKINEN ALUE ■ POHJOINEN ALUE ■ ITÄINEN ALUE

Koripallon suosio | pojat

Koripallon kuntakohtainen* vetovoima/suosio: Poikajunioreiden %-osuus kunnan juniori-ikäisistä pojista (U8-U19)

- Koripallolla on poikajunioreiden osalta vahvin asema **Karkkilassa**, jossa se tavoittaa peräti 12% juniori-ikäisistä.
- Myös **Somero, Loimaa, Lapua, Forssa, Uusikaupunki, Kauhajoki, Salo, Pälkäne ja Muurame** ovat kuntia, joissa koripallo tavoittaa yli 5% juniori-ikäisistä pojista.
- Kymmenestä suurimmasta koripallokunnasta koripallon suhteellinen asema poikien keskuudessa on Salon jälkeen vahvin **Kotkassa** (4,5%), **Lahdessa** (4,1%) ja **Espossa** (3,8%).

[Karttapalveluun](#) → valitse valikosta pojat
(Paikkatietoikkuna, Maanmittauslaitos)

* Kunnat, joissa vähintään 10 poikajunioria

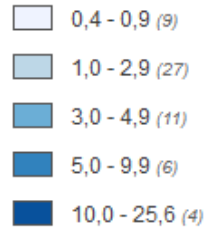
Lähteet:
Koripalloliitto: Lisenssiaineisto 2018-19
Tilastokeskus: Kunnat 2018, Väestörakenne 2018
Maanmittauslaitos: Taustakartta

Koripallon suosio | tytöt

Koripallon kuntakohtainen* vetovoima/suosio: Tyttyjunioreiden %-osuus kunnan juniori-ikäisistä tytöistä (U8-U19)

Kuntien vetovoima - tytöt

- **Vimpelissä** joka neljäs juniori-ikäinen tyttö pelaa korista!
- Koripallolla on erittäin vankka asema tyttöjen keskuudessa myös **Forssassa** (13%), **Taivalkoskella** (13%) ja **Sallassa** (11,5%).
- Kymmenestä suurimmasta koripallokunnasta koripallon suhteellinen asema tyttöjen keskuudessa on vahvin **Kotkassa** (6,1%), **Espoossa** (3,2%) ja **Salossa** (3,2%).

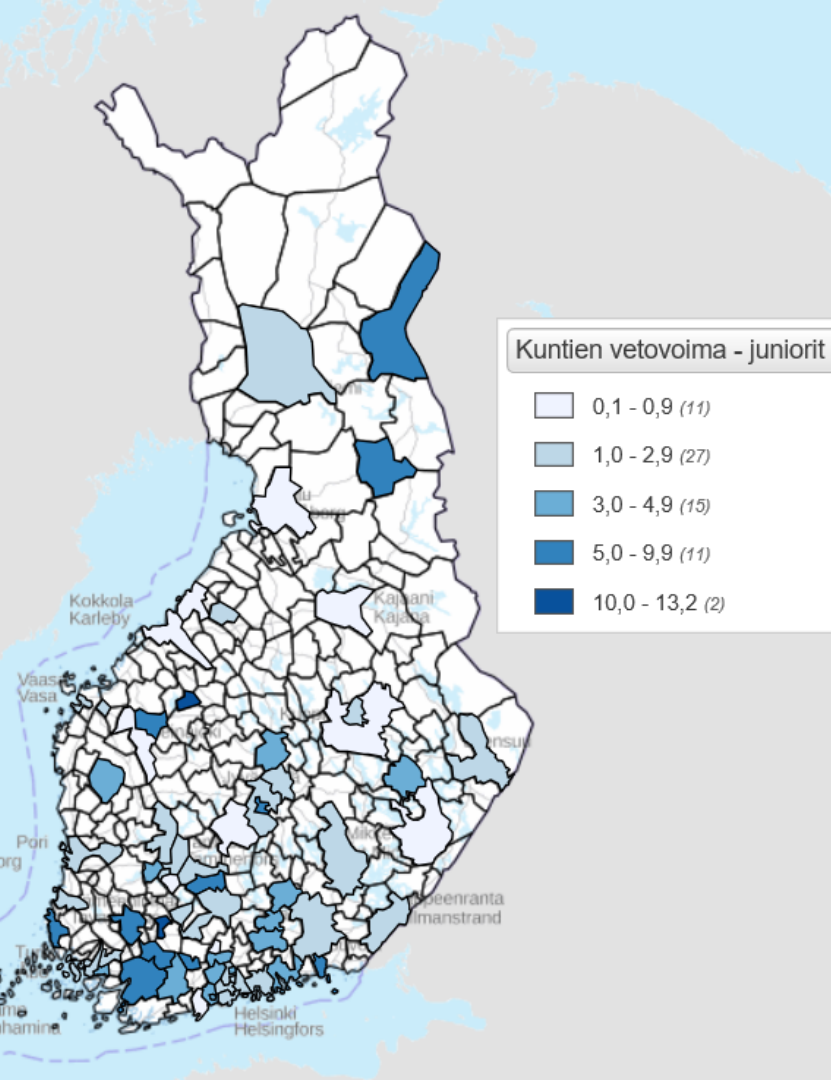
[Karttapalveluun](#) → valitse valikosta tytöt
(Paikkatietoikkuna, Maanmittauslaitos)

* Kunnat, joissa vähintään 10 tyttöjunioria

Lähteet:
Koripalloliitto: Lisenssiaineisto 2018-19
Tilastokeskus: Kunnat 2018, Väestörakenne 2018
Maanmittauslaitos: Taustakartta

Koripallon suosio | juniorit

Koripallon kuntakohtainen* vetovoima/suosio: junioreiden %-osuus kunnan juniori-ikäisistä (U8-U19) yhteensä

- Molemmat sukupuoli huomioiden koripallon vetovoima juniori-ikäisten osalta on paras **Vimpelissä** (13,2%), **Forssassa** (10,3%) ja **Karkkilassa** (9,4%).
- Kymmenestä suurimmasta koripallokunnasta koripallon suhteellinen asema on vahvin **Salossa** (5,4%) ja **Kotkassa** (5,3%).
- Asukasluvultaan kymmenen suurimman kunnan osalta koripallon vetovoima on paras **Espossa** (3,5%) ja **Lahdessa** (3,3%).

[Karttapalveluun](#) → valitse valikosta juniorit yhteensä (Paikkatietoikkuna, Maanmittauslaitos)

* Kunnat, joissa vähintään 10 junioria

Lähteet:
Koripalloliitto: Lisenssiaineisto 2018-19
Tilastokeskus: Kunnat 2018, Väestörakenne 2018
Maanmittauslaitos: Taustakartta

Lisenssiennusteet

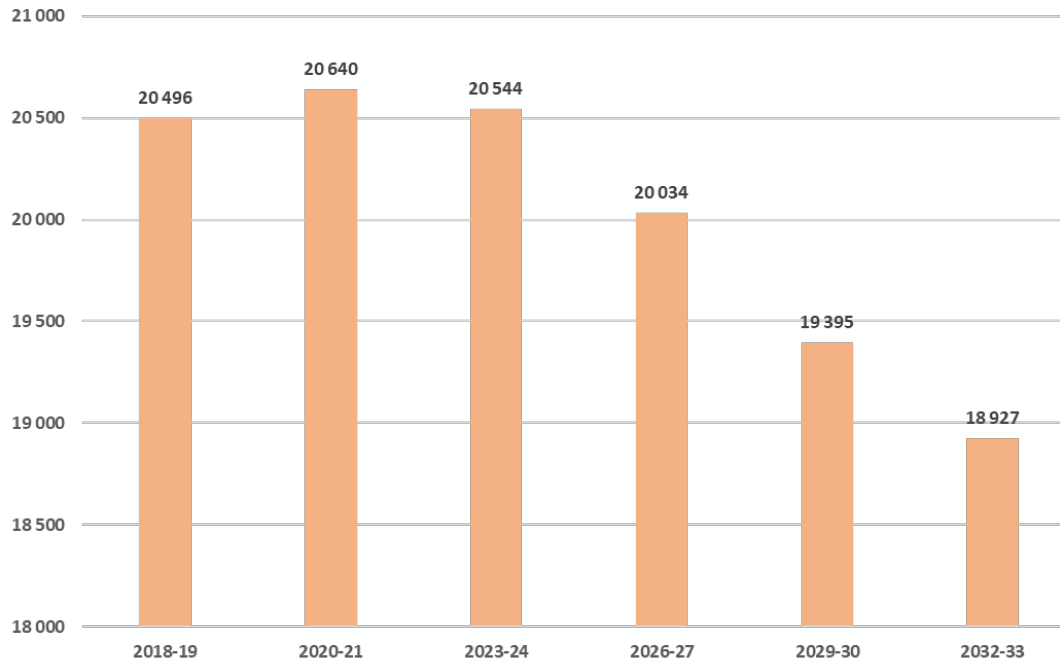
Lisenssiennusteet

- Seuraavassa on poimintoja siitä, miten koripallon harrastajamäärät tulisivat väestöennusteen mukaan kehittymään, mikäli koripallon vetovoima eri kunnissa ja ikäluokissa säilyisi nykyisellään.
- Syytä huomata, että koripallon harrastajamääriin vaikuttavat huomattavasti väestömuutoksia enemmän seurojen ja liiton toimet ja päätökset.
- Toisaalta on hyvä huomata, että väestömuutoksissa on sellaisia trendejä, että koripallon harrastajamäärät voivat olla myös näitä ennusteita pienempiä, mikäli mitään ei tehdä.

Lisenssiennuste: yhteensä

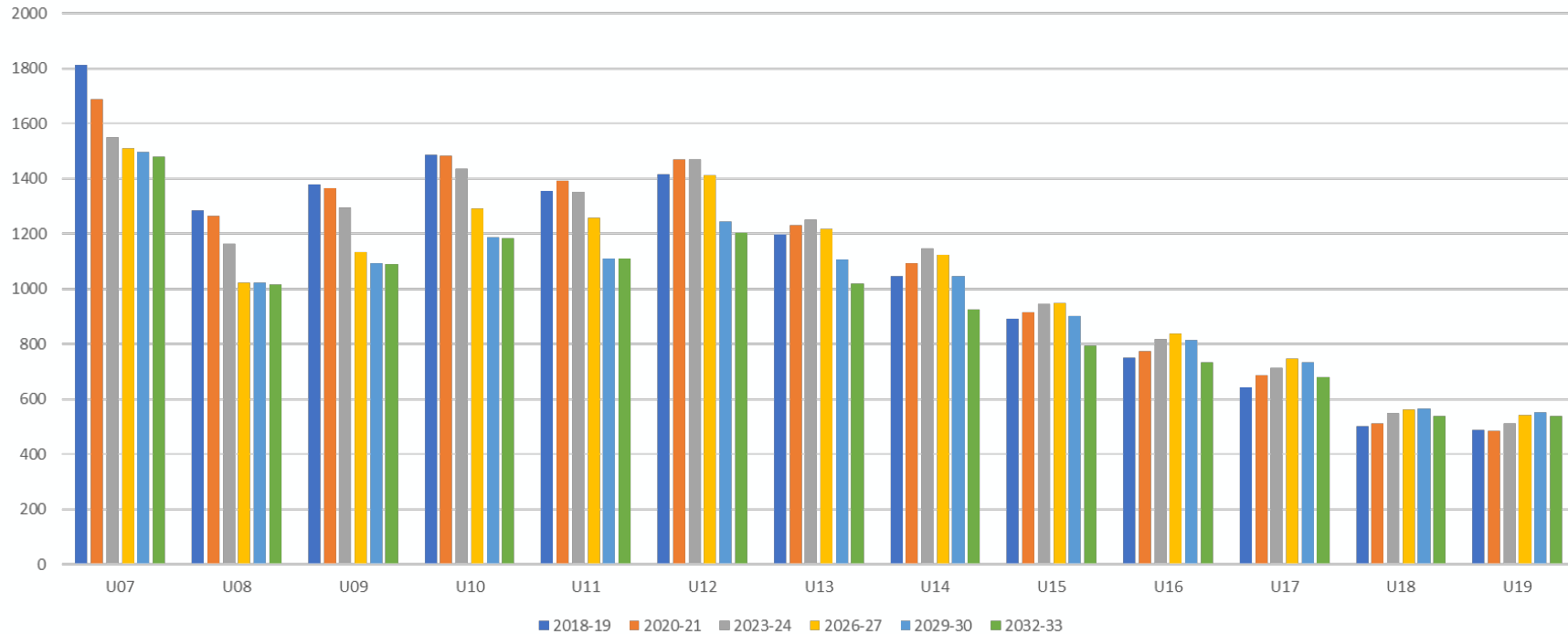
Lisenssiennuste 2018-2032

- Nykyisellä vetovoimalla ja väestökehityksellä koriksen lisenssimäärä pysyisi seuraavat viisi vuotta nykyisellä tasolla.
- Sen jälkeen lisenssimäärän ennustetaan kääntyvän laskuun ja olevan kaudella 2032-33 noin 1500 lisenssiä (-8%) nykyistä pienempi.

Lähteet:
Koripalloliitto: Lisenssiaineisto 2018-19
Tilastokeskus: Väestöennuste 2019-2040

Ennuste: Junioripelaajien määrän kehitys

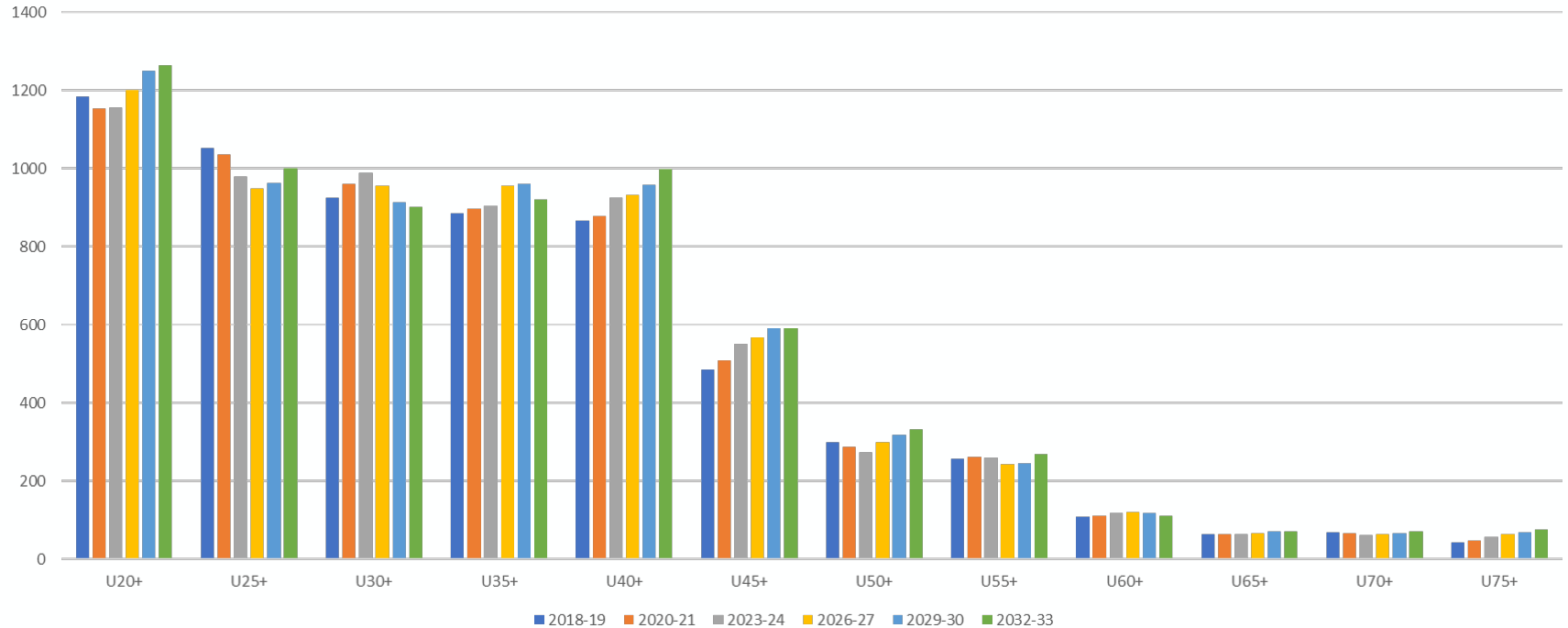

Ennuste: Junioripelaajien määrän kehitys

- Syntyvyyden lasku ja pienevät ikäluokat haastaa vahvasti koripallon junioripelaajien määrän.
- Nykyisellä vetovoimalla ja ennustetulla väestökehityksellä koripallon junioripelaajien määrä tulisi vähenemään kauteen 2032-33 mennessä melkein 2000 pelaajalla ja 13,6 prosentilla.

Ennuste: Aikuisharrastajien määrän kehitys

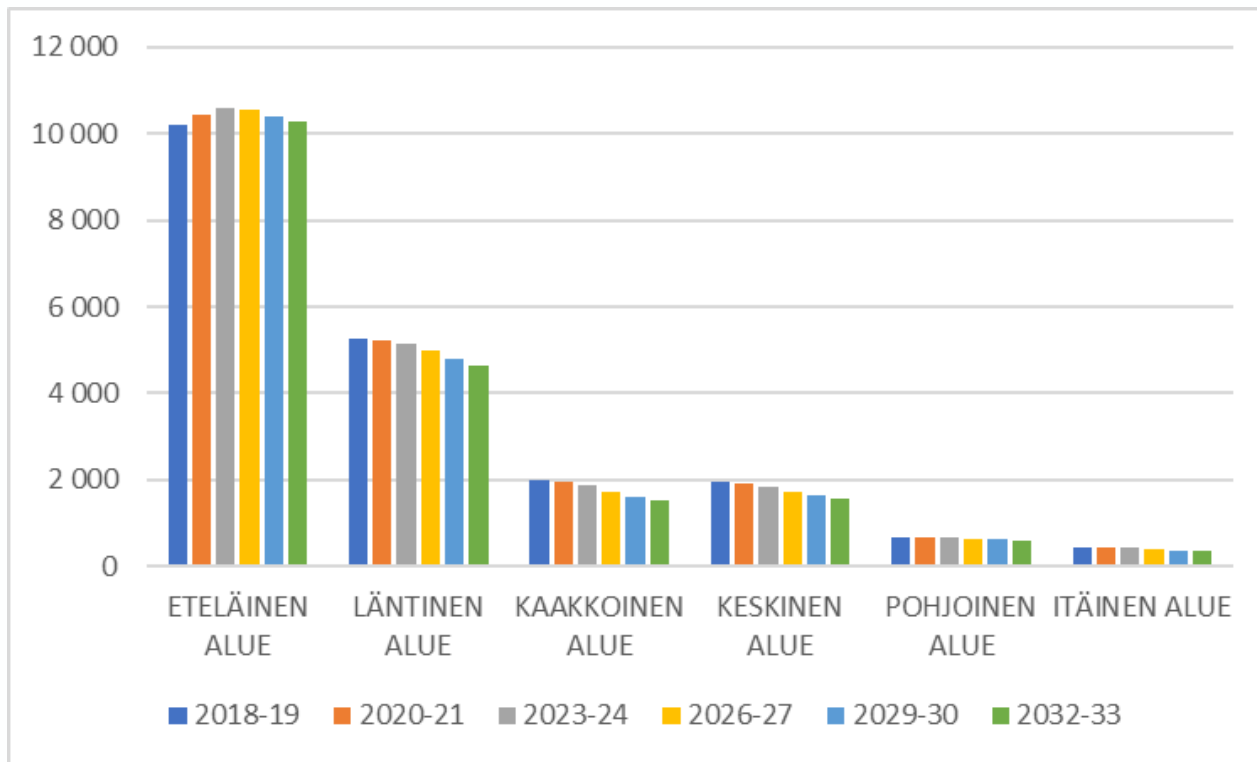

Ennuste: Aikuisharrastajien määrän kehitys

- Nykyisellä vetovoimalla ja ennustetulla väestökehityksellä koripallon aikuispelaajien määrä tulisi kasvamaan kauteen 2032-33 mennessä reilulla 350 pelaajalla ja 6 prosentilla.
- Harrastajamäärän ennustettu kehitys 35-45-vuotiassa perustuu kuitenkin pitkälti ulkomaalaistaustaisten määrän kasvuun kyseisissä ikäluokissa. Aikuispelaajien määrän ennustuksen mukainen kasvattaminen edellyttääkin, että koripallo saa aseman myös ulkomaalaistaustaisten aikuisten harrastuksena.

Lisenssiennuste: alueiden kehitys

Lähteet:
Koripalloliitto: Lisenssiaineisto 2018-19
Tilastokeskus: Väestöennuste 2019-2040

Ennuste: Aluiden ja maakuntien kehitys

- Väestökehitys koettelee lukumäärällisesti eniten Läntisen alueen(-653) harrastajamäärän kehitystä, mutta myös Kaakkoisen (-456) ja Keskisen (-393) alueen osalta harrastajamäärät laskevat lisenssiennusteen mukaan selvästi kauteen 2032-33 mennessä.
- Prosentuaalisesti harrastajamäärä laskee lisenssiennusteen mukaan eniten Kaakkoisella (-23%), Keskisellä (-20%) ja Itäisellä (-18%) alueella.
- Maakuntien osalta koripallon harrastajamäärät tulevat lisenssiennusteen mukaan laskemaan Uttamaata lukuunottamatta kaikissa maakunnissa.

Lisenssiennusteet: Kuntien kehitys

Kuntien osalta tehty erillinen yhteenveto, jossa:

- Laajempi katsaus kymmenen suurimman koriskaupungin osalta
- Poimintoja eräistä muista koriskunnista.

Muita väestömuutosten esiin nostamia kysymyksiä

Väestömuutosten esiin nostamia kysymyksiä

- Miten koripallo houkuttelee ulkomaalaistaustaisia lajin pariin?
- Toimivatko koripalloseurat kaupungeissa siellä missä tulevat koripalloilijat (lapset) asuvat?
- Riittääkö pienissä kunnissa lapsia elinvoimaisen koripallotoiminnan pyörittämiseen?
- Miten koripallo houkuttelee aktiivisia aikuisikäluokkia omalla harrastus- ja kilpailutoiminnallaan?

Miten koripallo houkuttelee ulkomaalaistaustaisia* lajin pariin?

Ulkomaalaistaustaisten prosenttiosuuden kehitys 15 suurimmassa koripallokunnassa

	0-6-v			7-14-v			15-18-v		
	2008	2013	2018	2008	2013	2018	2008	2013	2018
Espoo	8,9	15,3	23,5	7,6	11,2	17,3	6,3	9,6	14,3
Helsinki	13,6	16,6	21,8	12,9	16,8	20,1	9,3	15,1	19,0
Hyvinkää	3,5	5,2	9,3	4,4	4,0	6,1	3,7	4,7	5,1
Jyväskylä	3,7	4,4	6,5	3,4	4,1	5,2	3,1	4,4	6,1
Järvenpää	2,1	4,1	6,2	1,9	3,7	5,5	2,2	2,6	5,4
Kotka	7,3	12,0	15,8	4,2	10,6	12,6	4,5	7,2	11,4
Kouvola	2,1	4,9	5,8	2,0	3,7	4,6	2,3	3,2	4,2
Lahti	4,6	7,0	10,1	4,1	6,4	9,1	3,7	5,4	7,7
Nokia	1,4	1,8	2,7	1,5	2,1	2,2	2,2	2,2	1,8
Nurmijärvi	1,1	2,7	5,5	0,7	1,9	4,2	0,6	1,3	3,2
Oulu	2,2	3,5	4,9	2,0	2,9	3,8	2,1	3,0	3,8
Salo	5,7	7,4	8,9	4,4	5,9	7,3	4,4	5,3	6,3
Tampere	6,8	9,0	11,6	5,8	8,8	10,5	4,4	6,8	9,7
Turku	11,6	15,0	20,2	11,2	14,7	16,9	10,4	12,4	15,1
Vantaa	11,6	18,6	28,4	10,4	15,9	22,3	7,6	13,1	19,9

* Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla.

Lähde:
Tilastokeskus,
Väestörakenne 2018

Miten koripallo houkuttelee ulkomaalaistaustaisia lajin pariin?

- Ulkomaalaistausten osuus väestöstä ja erityisesti lapsista kasvaa selvästi. Ulkomaalaistaustaisten osuus lapsista on pääkaupunkiseudulla ja eräissä muissa suurissa koripallokunnissa jo erittäin merkittävä.
- Harrastajamäärän ennustettu kasvu 35-45-vuotiassa perustuu pitkälti ulkomaalaistaustaisten aiempia ikäluokkia suurempaan määrään. Aikuispelaajien määrän ennustuksen mukainen kasvattaminen edellyttääkin, että koripallo saa aseman myös ulkomaalaistaustaisten aikuisten harrastuksena.
- Koripallon harrastajamäärille erittäin olennainen kysymys on se miten koripallo onnistuu houkuttelemaan ulkomaalaistaustaisia lajin pariin?

Koripallon asema suurissa kaupungeissa

	Pojat	Tytöt	Yhteensä
Helsinki	3,4 %	2,4 %	2,9 %
Espoo	3,8 %	3,4 %	3,5 %
Tampere	3,1 %	1,9 %	2,5 %
Vantaa	2,5 %	2,3 %	2,4 %
Oulu	0,9 %	0,4 %	0,7 %
Turku	2,3 %	0,9 %	1,6 %
Jyväskylä	2,8 %	1,8 %	2,3 %
Lahti	4,1 %	2,4 %	3,3 %
Kuopio	0,6 %	0,4 %	0,5 %
Pori	1,4 %	0,7 %	1,1 %

Koripallon suhteellinen asema suurissa kaupungeissa ei ole erityisen vahva.

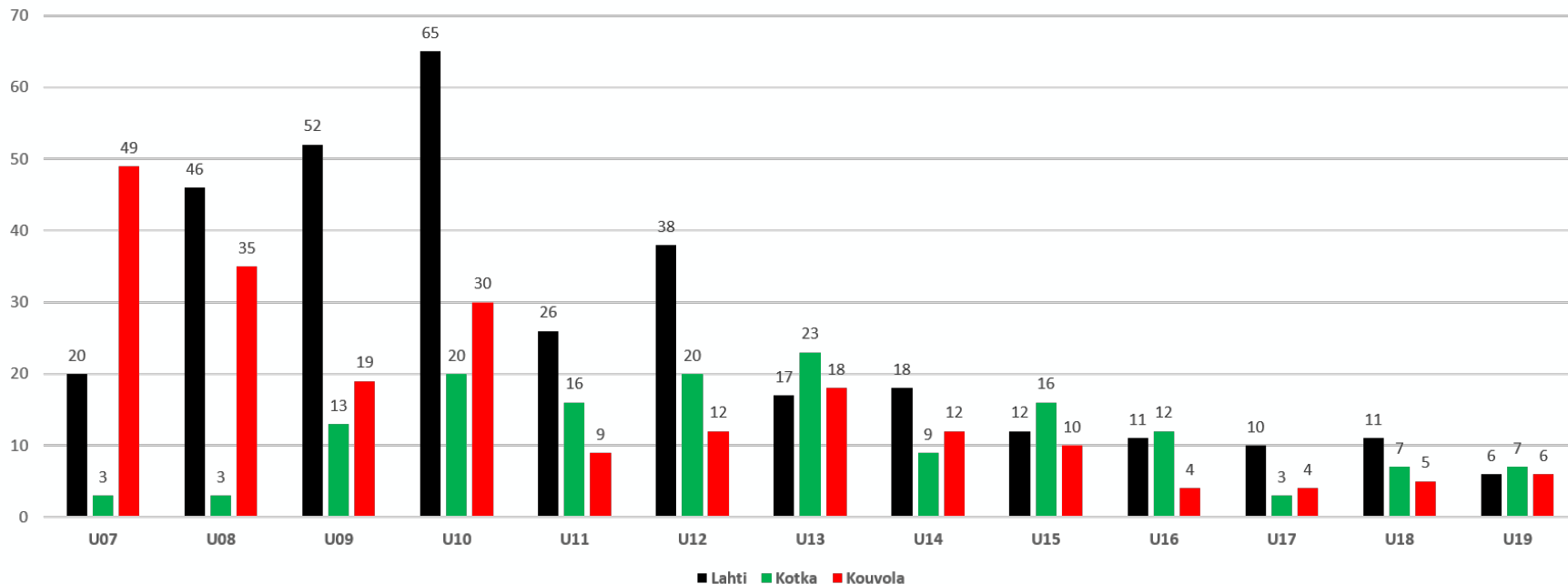
- Koripallo tavoittaa suurissa kaupungeissa juniori-ikäisiä (U8-U19) viereisen tilaston mukaisesti

Toimivatko koripalloseurat kaupungeissa siellä missä tulevat koripalloilijat asuvat?

- Kuntakohtaisesta katsauksesta kymmenen suurimman koriskunnan osalta postinumeroalueittaista tarkastelua korisharrastajien määrästä suhteessa lapsimääriin.

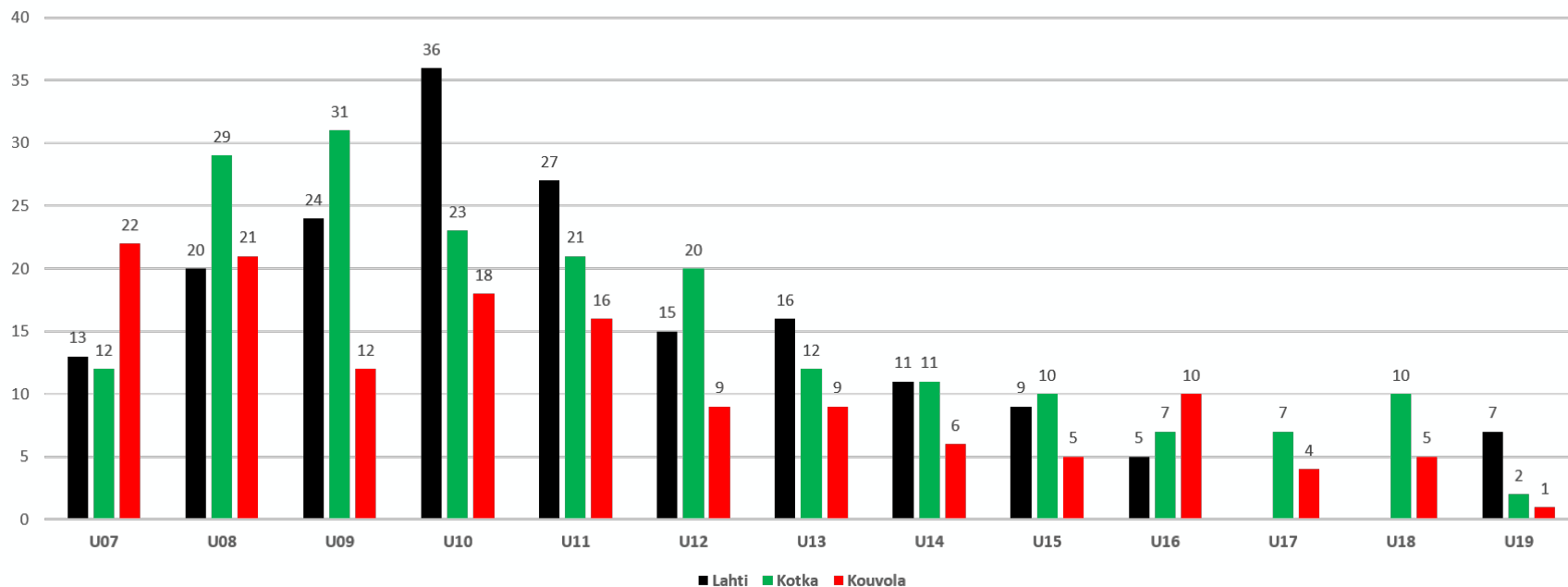
Vahvat koripallokaupungit | pojat

Lahti, Kotka, Kouvola: poikajuniorit, lkm 2018-19

Vahvat koripallokaupungit | tytöt

Lahti, Kotka, Kouvola: tyttöjuniorit, lkm 2018-19

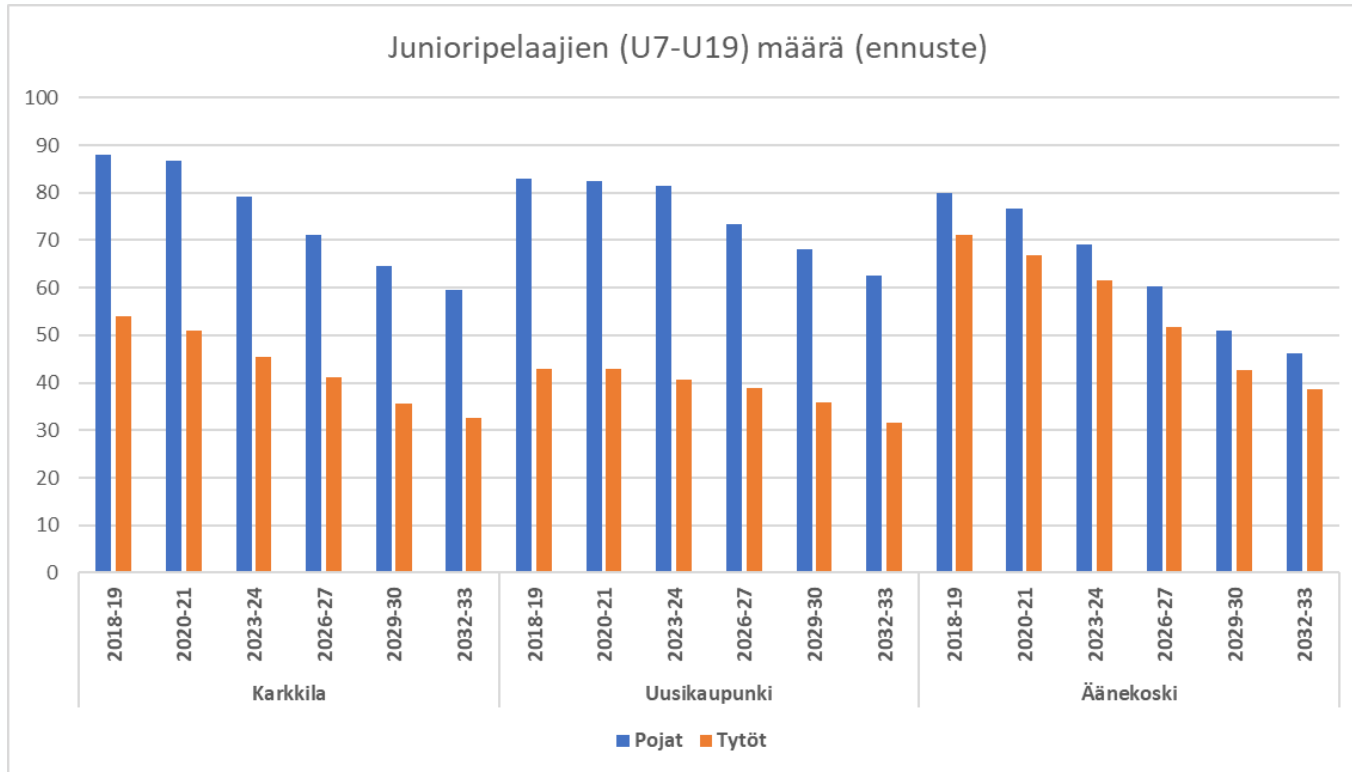

Vahvat koripallokaupungit

- Kuinka systemaattista ja suunnitelmallista seurojen toiminta on läpi junioriputken?
  - Vai onko ikäluokkien koot riippuvaisia enemmän satunnaisista asioista?
- Käynnistyykö koripalloseurojen toiminta kaikilla paikkakunnilla riittävän aikaisin?
- Tarjotaanko kaikille halukkaille harrastajille toimintaa läpi junioriputken?
- Panostetaanko kaikilla korispaikkakunnilla kunnolla tyttökorikseen?

Perinteiset (pienet) koripallokaupungit

Lähteet:
Koripalloliitto: Lisenssiaineisto
2018-19
Tilastokeskus: Väestöennuste
2019-2040

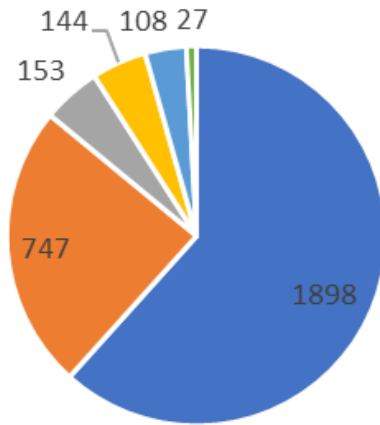
Perinteiset (pienet) koripallokaupungit

- Miten koripallo säilyttää elinvoimaisuutensa erällä pienillä, mutta erittäin perinteisillä koripallopaikkakunnilla tilanteessa, jossa lajin vetovoima on varsin hyvä, mutta tulevat juniori-ikään tulevat ikäluokat entistä pienempiä?
- Lajin nykyisellä vetovoimalla tulee haastavaksi saada joukkueellista pelaajia kasaan kahdesta tai edes kolmesta ikäluokasta.
- Tuleeko 3vs3 -peli saada nopeasti pelitavaksi pienille korispaikkakunnille kaikille ikäluokille?
- Onko sekajoukkueiden lisääminen keino koripallon elinvoimaisuuden ylläpitoon näillä paikkakunnilla?

Miten koripallo houkuttelee aktiivisia aikuisikäluokkia omalla harrastus- ja kilpailutoiminnallaan?

Yli 35-vuotiaat harrastajat

■ Eteläinen alue   ■ Läntinen alue   ■ Kaakkoinen alue
■ Keskinen alue   ■ Pohjoinen alue   ■ Itäinen alue

- Missä ovat seniori-ikäiset koripallon harrastajat Eteläisen ja Läntisen alueen ulkopuolella?
- Aikuisten harrastekorikselle (etenkin naisten) näyttää muutaman kunnan/seuran perusteella olevan suurta kysyntää?
  - Voisiko tämä toimia muuallakin?
  - Miten tämä toiminta saataisiin näkymään liiton lisenssimäärissä? Vai pitääkö välttämättä näkyä lisenssimäärissä?

Yhteenveto

Koripallon harrastajamäärien kehitys tulee olemaan lisenssiennustetta parempi tai huonompi riippuen siitä, miten liitto ja seurat onnistuvat vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- Kuinka hyvin koripallo onnistuu houkuttelemaan lapsia ja erityisesti "ensimmäisen sukupolven koripalloilijoita" suurten kaupunkien lapsivaltaisilla asuinalueilla?
- Kuinka systemaattisesti koripalloseurat toimivat läpi junioriputken sekä poikien että tyttöjen osalta suurimmissa koripallokaupungeissa?
- Kuinka laji varmistaa elinvoimaisen koripallotoiminnan jatkumisen pienillä perinteisillä koripallopaikkakunnilla pienenevistä ikäluokista huolimatta?
- Kuinka hyvin koripallo onnistuu houkuttelemaan ulkomaalaistaustaisia lapsia ja aikuisharrastajia lajin pariin?
- Kuinka koripallo saa aseman eräissä suurissa kaupungeissa, joissa sillä tällä hetkellä vain marginaalinen asema?

Muita havaintoja

”Koris-pendelöinti”

Eniten muissa kunnissa korista harrastavia

Helsinki	483
Vantaa	382
Espoo	380
Turku	249
Tuusula	168
Tampere	152
Ylöjärvi	89
Kirkkonummi	86
Vihti	86
Pirkkala	81
Muurame	68
Kauniainen	66
Kangasala	65
Jyväskylä	64
Nurmijärvi	61
Kerava	60
Hollola	59
Järvenpää	57
Lempäälä	49
Kaarina	48

Eniten muista kunnista harrastajia vetävät

Helsinki	710
Espoo	404
Tampere	302
Vantaa	300
Kaarina	199
Kerava	132
Nokia	127
Järvenpää	118
Forssa	116
Turku	114
Jyväskylä	112
Lahti	99
Lohja	95
Äänekoski	58
Hyvinkää	57
Lieto	54
Kotka	47
Naantali	42
Tuusula	41
Oulu	37

- Peräti 3893 lisenssinhaltijaa asuu eri kunnassa kuin mikä on hänen edustamansa seuransa kotikunta*

*Tästä poistettu lisenssit, joissa seurana: liitto, alue tai erotuomarikerho

Lähde: Koripalloliitto, Lisenssiaineisto 2018-19

"Koris-pendelöinti"

"Nettovoittajat"

Helsinki	227
Kaarina	151
Tampere	150
Forssa	109
Nokia	90
Lohja	80
Kerava	72
Järvenpää	61
Lahti	55
Äänekoski	51
Jyväskylä	48
Naantali	31
Espoo	24
Lappeenranta	23
Kouvola	22
Pälkäne	21
Kotka	20
Hyvinkää	19
Lieto	19
Lapua	19

"Nettohäviäjät"

Turku	-135
Tuusula	-127
Vihti	-86
Ylöjärvi	-84
Vantaa	-82
Kirkkonummi	-81
Pirkkala	-69
Hollola	-59
Muurame	-51
Kangasala	-49
Lempäälä	-49
Jokioinen	-44
Kauniainen	-39
Nurmijärvi	-39
Tammela	-29
Mäntsälä	-26
Sipoo	-18
Kuopio	-18
Seinäjoki	-18
Pyhtää	-18

Lähde:
Koripalloliitto,
Lisenssiaineisto
2018-19

Kunnan yli harrastavien Ikm ikäluokittain

	Yht	Miehet	Naiset
U7	174	114	60
U8	131	95	36
U9	145	86	59
U10	168	92	76
U11	144	87	57
U12	190	112	78
U13	176	92	84
U14	163	96	67
U15	186	117	69
U16	190	105	85
U17	169	92	77
U18	131	72	59
U19	154	86	68
20+	360	218	142
25+	318	213	105
30+	266	196	70
35+	240	170	70
40+	215	160	55
45+	122	93	29
50+	98	78	20
55+	75	66	9
60+	25	24	1
65+	16	15	1
70+	19	18	1
75+	18	18	0
Yht	3893	2515	1378

Koripalloilijoita, mutta ei koripalloseuraa

Asuinkunta	Lkm	Yleisin seuran kunta
Vihti	87	Lohja
Hollola	59	Lahti
Jokioinen	44	Forssa
Tammela	29	Forssa
Mäntsälä	27	Järvenpää
Masku	18	Naantali, Turku
Pyhtää	18	Kotka
Janakkala	17	Hämeenlinna, Riihimäki
Kempele	16	Oulu
Hattula	13	Hämeenlinna
Mustasaari	12	Vaasa
Siuntio	12	Hämeenlinna
Uurainen	12	Äänekoski

- Kunnat, joissa asuu eniten lisenssinhaltijoita* ilman, että kunnassa on koripalloseuraa

* Kaikki lisenssit

Kiitos!

**SUOMEN
KORIPALLOLIITTO**